

**25 jaar psychosen afdeling:
na 25 jaar nog spring levend!**

Wat zijn we er beter van geworden ?
Wat hebben we gedaan al die tijd.....?

Richard Bruggeman

**Start EPO 1997
eerste psychosen onderzoek**

2 jaar behandelen !!

30 – 30 – 30 - **10%**

**Start EPO 1997
eerste psychosen onderzoek**

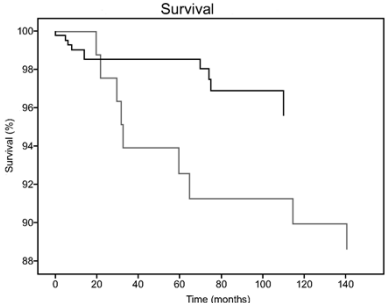
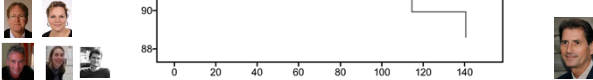
2 jaar behandelen !!

MESIFOS en LESS may be MORE

**Start EPO 1997
eerste psychosen onderzoek**

30 - 30- 30- 10%

Gericht op symptomen

*defining dimensions
improving outcome*

- **Positieve Symptomen**
- **Negatieve Symptomen**
- **Depressieve Symptomen**
- **Cognitieve problemen;**

- 1989 Antipsychotica haloperidol clozapine
 - 1992 Risperidon, Olanzapine, Sertindole Quetiapine,
 - 2005 Aripiprazol,
 - 2014 lusanidon
 - En toen weer haloperidol...en clozapine
- 1996 Stemmenpoli HIT
- 2006 COCOS studie
 - Cognitieve gedragstherapie
- 2008 rTMS

Gericht op

*defining dimensions
improving outcome*

- **Positieve Symptomen**
- **Negatieve Symptomen**
- **Depressieve Symptomen**
- **Cognitieve problemen;**

- 2010 review medicatie strategieen
- 2010 rTMS
- 2013 twee dimensie
- 2014 Apathie studie
 - microTMS | Activering | CGT

Gericht op

- Positieve Symptomen
- Negatieve Symptomen
- **Depressieve Symptomen**
- Cognitieve problemen;

Tot 43% heeft depressie symptomen ,
Behandeling niet rationeel

	1 ^e meting		2 ^e meting	
Geen depr. symp.	AD+ (42)	Nog steeds AD:	AD+ (34)	
	AD- (79)	Niet gestart:	AD- (70)	
Depr. symp.	AD+ (44)	Nog steeds AD:	AD+ (37)	
	AD- (49)	Niet gestart:	AD- (41)	

Lako IM, et al. The course of depressive symptoms and prescribing patterns of antidepressants in schizophrenia in a one-year follow-up study. European Psychiatry. (2010)
Lako et al Instruments for depression in schizophrenia. J.Affective Disorders2011

Gericht op

*defining dimensions
improving outcome*

- Positieve Symptomen
- Negatieve Symptomen
- Depressieve Symptomen
- **Cognitieve problemen;**

- 2002 Cognitie: niet bij iedereen hetzelfde?
- 2004 Sociale Cognitie, maar hoe te meten?
- 2006 Taal: moeite met dubbelzinnige taal !

Gericht op

*defining dimensions
improving outcome*

Wat kan jij goed skaten, zeg !

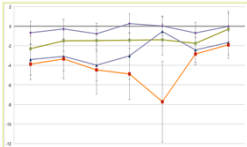
Leugentje om bestwil....

- 2002 Cognitie niet bij iedereen hetzelfde?
- 2004 Sociale Cognitie, maar hoe te meten?
- 2006 Taal: moeite met dubbelzinnige taal !

Gericht op

*defining dimensions
improving outcome*

- 2002 Cognitie: niet bij iedereen hetzelfde?
- 2004 Sociale Cognitie, maar hoe te meten?
- 2006 Taal: moeite met dubbelzinnige taal !
- 2012 Cognitieve profielen bij familieleden?
- 2013 Profielen bij mensen met eerste psychose

Gericht op

*defining dimensions
improving outcome*

- 2002 Cognitie: niet bij iedereen hetzelfde?
- 2004 Sociale Cognitie, maar hoe te meten?
- 2006 Taal: moeite met dubbelzinnige taal !
- 2012 Cognitieve profielen bij familieleden?
- 2013 Profielen bij eerste psychose
- 2012 Cognitieve Adaptie Training
- 2013 Medicatie voor cognitieve??
- 2015 Sociale brein in sociale context

Gericht op

- Het sociale brein in sociale context

Ook naar bijwerkingen gekeken

*defining dimensions
improving outcome*

- Motorische bijwerkingen
- Sexuele bijwerkingen
- Metabole bijwerkingen

- Atypische antipsychotica
 - Geen parkinsonisme meer?
 - Net zo goed als clozapine?
- Vergelijken antipsychotica
 - 2006 Rol van prolactine
 - 2014 Wanting, liking,

En metabole ontregeling

- Motorische bijwerkingen
- Sexuele bijwerkingen
- Metabole ontregeling

- Metabool syndroom
 - 2003 Diagnostiek
 - 2006 PHAMOUS
 - 2010 Lifestyle-interventies ELLIPS
 - 2012 In de Richtlijn

- Motorische bijwerkingen
- Sexuele bijwerkingen
- Metabole bijwerkingen

- Metabool syndroom
 - 2006 PHAMOUS

	2011	2012	2013
Aantal	2631	2710	3324
>10 jr zorg	69.5 %	67.7 %	65.1 %
Psychosen/ Schizofrenie	87 %	85 %	83 %
BMI 25-30	35 %	35 %	35 %
BMI 30-35	19 %	19 %	19,5 %
BMI >35	11 %	12 %	11 %
Metabool Syndr	55 %	57,5 %	55 %
Nicotine	62,7 %	59,7 %	39,0 %
Cannabis	10,1 %	10,2 %	10,9 %

LIFE STYLE

- Motorische bijwerkingen
- Sexuele bijwerkingen
- Metabole ontregeling

- Metabool syndroom
 - 2003 Diagnostiek en behandeling
 - 2006 PHAMOUS
 - 2010 Lifestyle-interventies ELLIPS
 - 2012 Richtlijnen

Functioneren gericht

- Werk/studie
- Vrienden/familie
- Maatschappij
- Herstel

- Werk
 - Traject begeleiding, IPS, IRB

IPS : Individuele plaatsing en Steun
SCION studie: RCT, 30 mnd,
% mensen met betaald werk

Functioneren gericht

- Werk/studie
- Vrienden/familie
- Maatschappij
- Herstel

- Lotgenotengroepen

Multi-disciplinaire Richtlijn Schizofrenie

Functioneren gericht

- Werk/studie
 - Patienten
 - en naastbetrokkenen
- Vrienden/familie
- Maatschappij
- Herstel

Functioneren gericht

- Werk/studie
 - Victimisatie te lijf
 - BEVIC
 - Stigma
- Vrienden/familie
 - Aniek Meerdink (ervaringsdeskundige)

Het voelt vertrouwd om mijn grenzen aan te geven binnen deze training. Ik word op een vriendelijke manier op de voorgrond geplaatst. Ik heb nu 10 lessen mee gedaan en ik merk dat ik steeds meer uit mijn schulp kruip....Sporten betekent voor mij even geen zorgen.
- Maatschappij
- Herstel

Functioneren gericht

- Werk/studie
 - Functionele Remissie Tool
- Vrienden/familie
- Maatschappij
- Herstel
 - Persoonlijk herstel
 - Herstel gericht werken

Conclusie ?

“Ja, maar we zijn er nog niet”

- Eerder er bij zijn
- Gerichtere medicatie , minder bijwerkingen
- Ambulanter werken: kliniek meer de maatschappij in !!
- Sociaal en maatschappelijk functioneren veel belangrijker
- Meer richten op persoonlijk herstel

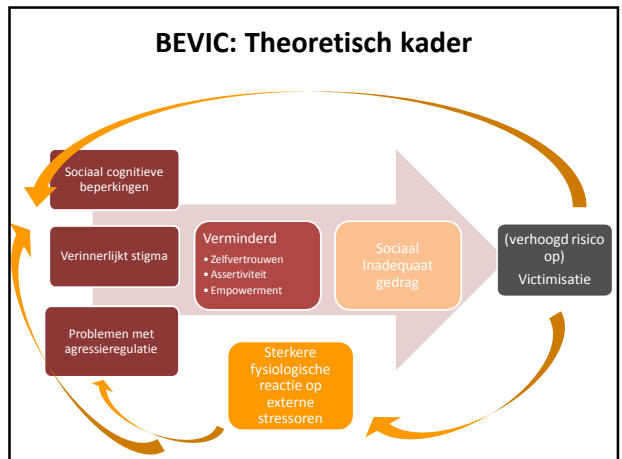
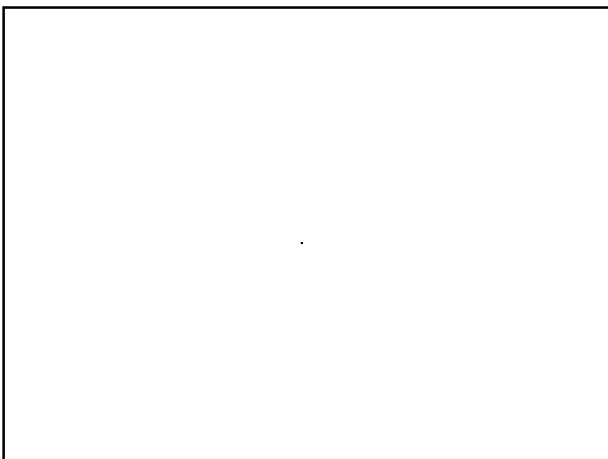
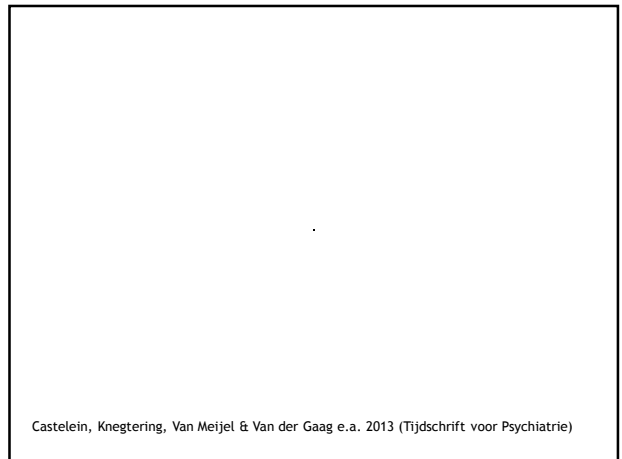
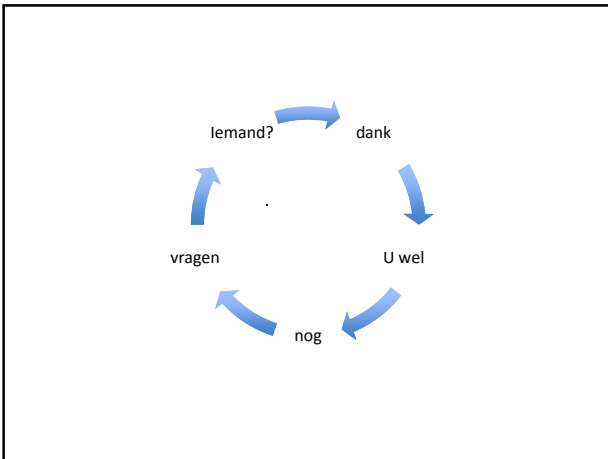
Noord Nederlands Netwerk Psychotische Stoornissen

*defining dimensions
improving outcome*

- RGOC: Bruggeman, Bartels, Van Busschbach,
- UCP: Veling, Vos
- Lentis: Castelein, Knegtering,
- Friesland: Jörg, Wigman, Wunderink,
- Drenthe: Pijnenborg, Arends,
- Mediant: Wessels
- GGZ-NHN: Vd Vleugel, Keet
- VNN: Vd Meer, Willems
- Dimence: Vd Waal,
- Accare: Nauta, Steenhuis

Universitair Medisch Centrum Groningen
 • Neuro Imaging: Aleman
 • Epidemiologie: Snieder, Alizadeh, vd Heuvel
 • Pharmacy: Taxis, Wilffert
 • Psychology: Pijnenborg
Universiteit Maastricht: van Os, Myin-Germeyns
Academische Medische Centrum: de Haan, Carin Meyer
Universitair Medische Centrum Utrecht: Cahn, Kahn, Sommer
Psychosen-consortium

- André Aleman
- Johan Arends
- Agneta Bartels
- Richard Bruggeman
- Joske van Busschbach
- Strynke Castelein
- Charlotte de Heer
- Frederike Jörg
- René Keet
- Hans Klein
- Rikus Knegtering
- Amrita Mahabir
- Inez Oosterholt
- Esther Opmeer
- Marieke Pijnenborg
- Wim Veling
- Berber van der Vleugel
- Wim de Vogel
- Annelieke van der Waal
- Anita Wessels
- Hanneke Wigman
- Lex Wunderink

	2011	2012	2013
Aantal	2631	2710	3324
>10 jr zorg	72%	70%	36%
Psychosen/ Schizofrenie	87%	85%	83%
BMI 25-30	35%	35%	35 %
BMI 30-35	19% %	19 %	19,5 %
BMI >35	11 %	12%	11 %
Metabool Syndr	55 %	57,5 %	55 %
Nicotine	62.7 %	59.7 %	39.0 %
Cannabis	10.1 %	10.2 %	10.9 %

Focus (1) 4 beloopstudies

- **PROGR-S (Psychosis Recent Onset Groningen Survey)**
 - UCP en Lentis
 - Alle mensen met een Eerste Psychose in Provincie of Groningen:
 - Start in 1997: n= 900; 1 assessment; Follow-up is starting up.
- **GROUP (Genetic Risk Outcome Psychosis)**
 - Univ. of Amsterdam, Utrecht, Maastricht, Groningen + 30 GGZ-instellingen
 - Patients with Non-Affective PD, relatives and HC
 - Start in 2004: 1047 patients, 1142 sibs, 926 parents , 626 controles, T1, T2, T3; (6 yr follow up)
- **PHAMOUS (PHarmacotherapy Monitoring and Outcome Survey)**
 - UCP, Lentis, GGz Friesland, GGz Drenthe, Mediant, Dimence
 - Alle mensen met psychotische stoornis in RGOc regio (3,3 million)
 - Start in 2006; in 2012 n= 2700 ; jaarlijkse ROM meting
- **VROEG DETECTIE PROGRAMMA**
 - UCP, Lentis, GGz Friesland, GGz Drenthe, Mediant, Dimence, GGZ-NHN
 - Patienten die bij aanmelding psychotisch belevingen rapporteren.
 - Start januari 2015

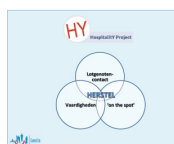

PROGR-S

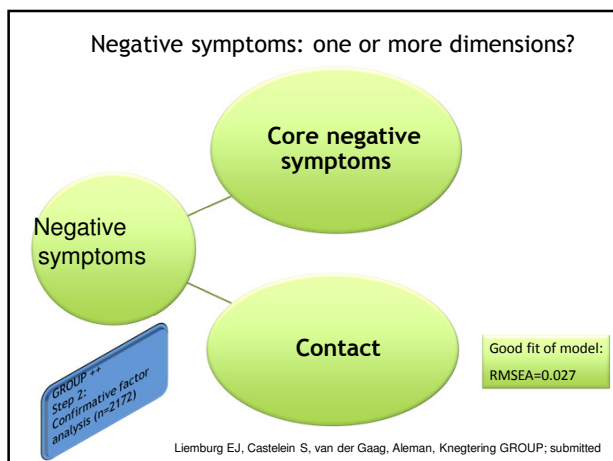
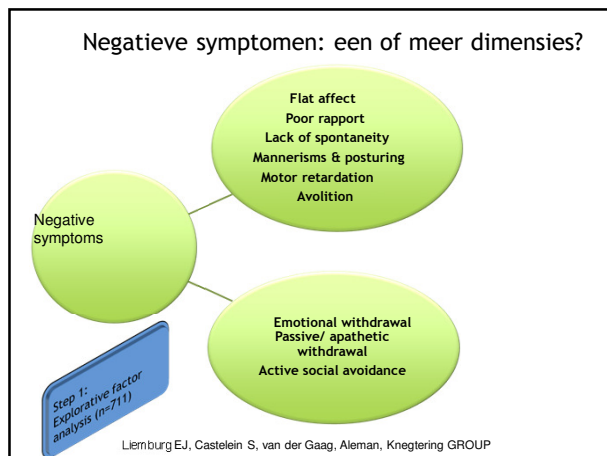
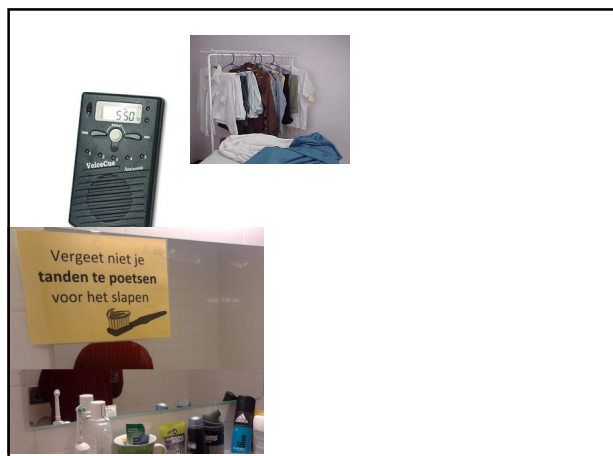
- Negative association between a history of obstetric complications and the number of neurological soft signs in first-episode schizophrenic disorder.
- Boks MP, Seltén JP, Leask S, **Castelein S**, van den Bosch RJ.
- Psychiatry Res. 2007 Jan 15;149(1-3):273-7.

BEVIC

- <https://docs.google.com/file/d/0B6bPjdGwlhZnTFBvQWxMTdUZzg/edit>

COGNITIEVE PROFIELEN

- Two subdomains of negative symptoms in psychotic disorders: established and confirmed in two large cohorts.
- Liemburg E, **Castelein S**, Stewart R, van der Gaag M, Aleman A, Knegtering H; Genetic Risk and Outcome of Psychosis (GROUP) Investigators.
- J Psychiatr Res. 2013 Jun;47(6):718-25. doi:

DEPRESSIEVE SYMPTOMEN

- ### Focus (3) nieuwe interventies *defining dimensions improving outcome*
- Cognitive interventions
 - HIT; REFLEX; MERIT; BAT; EDIE
 - *CAT studie*
 - Psycho-sociale interventies
 - *Lotgenoten-groepen*,
 - *Individual Placement Support IPS*
 - *(Zelf-)stigma, victimisatie*,
 - *Lifestyle interventions ELIPS (RCT)*
 - *Triade kaart; E-health*
 - Farmacotherapie
 - *Nieuwe strategieen: negatieve en depressieve S/*
 - *Farmacogenetica en Metabole ontregeling / Vit-D?*
 - rTMS
 - Negative symptomen en Hallucinations

LOTGENOTEN

- [The effectiveness of peer support groups in psychosis: a randomized controlled trial.](#)
- **Castelein S, Bruggeman R, van Busschbach JT, van der Gaag M, Stant AD, Kneegtering H, Wiersma D.** Acta Psychiatr Scand. 2009 Jul;119(1):64-72.
- [Global peer support groups for schizophrenia: a young intervention.](#)
- **Castelein S, Müller FJ, Bruggeman R.** Psychiatr Serv. 2008 Mar;59(3):326. doi: 10.1176/appi.ps.59.3.326. No abstract available.
- 11.
- [Economic aspects of peer support groups for psychosis.](#)
- **Stant AD, Castelein S, Bruggeman R, van Busschbach JT, van der Gaag M, Kneegtering H, Wiersma D.** Community Ment Health J. 2011.
- [Measuring empowerment among people with psychiatric disorders: a comparison of three instruments.](#)
- **Castelein S, van der Gaag M, Bruggeman R, van Busschbach JT, Wiersma D.** Psychiatr Serv. 2008 Nov;59(11):1338-42.

CAT studie

ELLIPS

BEVIC

Voordelen voor GGZ-NHN

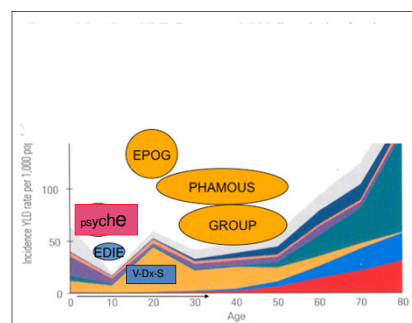
- Onderdeel netwerken = KENNIS delen.
- Mogelijkheden voor grootschaliger onderzoek
 - Passief en actief
 - Ondersteuning UMCG
- Ondersteuning Datawarehouse (> RoQUA)

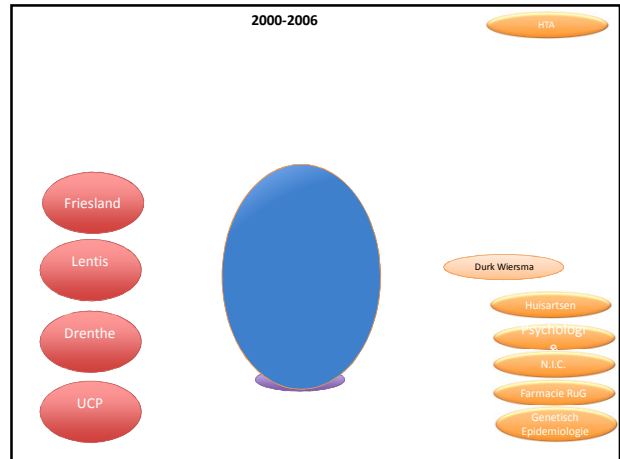
Voordelen voor RGOc

- Uitbreiding netwerk met veel kennis over EPA
 - Innovatief (ehealth/FACT)
 - Farmacotherapie
- Uitbreiding onderzoekspopulatie (bdz.) en onderzoekers (!)
- Optimaal benutten Datawarehouse

Focus (2) beloopstudies

*defining dimensions
improving outcome*

Northern Netherlands Mental Health Network

Onderzoek (RGOc)
 Opleiding (Consortium)
 Patientenzorg (1,2,3e lijn)

3,3 miljoen mensen
 5 GGZ instellingen
 1 UMCG

Noordelijk Netwerk Psychotische Stoornissen en GGZ NHN

Mogelijkheden voor samenwerking ??

Bijeenkomst 17 mei 2013

*defining dimensions
improving outcome*

Noordelijk Netwerk Psychotische Stoornissen en Het psychosen onderzoek in GGZ NHN....

genoeg te doen ☺

www.rgoc.nl

